

5. Seznam příloh

Přepis rozhovorů s vybranými *singles* respondenty

1. Respondent č. 1 – *Josef Č.*, strojní inženýr, 49 let
2. Respondent č. 2 – *Kateřina M.*, produkční, 38 let
3. Respondent č. 3 – *Přemysl D.*, manažer 27 let

Přepis rozhovorů s vybranými *singles* respondenty

1. Respondent č. 1 – *Josef Č.*, strojní inženýr, 49 let

Co Vám říká termín *singles*? Znáte ho? Ztotožňujete se s jeho obsahem?

Singles? Tento termín jsem už slyšel, ale nepoužívám ho. Já o sobě raději říkám, že jsem „starý mládenec z přesvědčení“ a teď už vlastně i z pohodlnosti. Neznám přesnou vědeckou terminologii, ale myslím, že z toho, co znám bych mohl patřit mezi ty *singles*.

Bydlíte sám, s rodinou? A máte / měl jste nějaký dlouhodobější vztah?

Já vám to řeknu takhle. Dlouho jsem žil s rodiči. Bylo mi hluboko po třicítce, když jsem začal bydlet sám a to jenom proto, že otec onemocněl, zemřel a matka se rozhodla žít v domě s pečovatelskou službou. Do té doby jsem neměl žádnou dlouhodobější „vážnou“ známost. Byl jsem zvyklý na ten standart, co byl doma a taky jsem měl vysoké nároky. Vždycky jsem chtěl, teď mi promiňte, „prdelatou prsatou modelku“. No, a když se na mě podíváte, je vám jasné, že na mě takové typy moc nešly, takže jsem se sem tam stýkal s ženami, ale ty mi nestály za to, abych o nich mohl říct, že to jsou mé partnerky. No a taky, jak jsem začal žít sám, tak se mi to hrozně zalíbilo. Zařídil jsem si byt přesně podle svých představ, užíval si svobody a těch možností, co mi poskytovala. Na nějaké partnerství jsem neměl pomýšlení. A tak šly roky a já jsem si na to hrozně moc zvyknul. Přešla mi čtyřicítka a já si uvědomil, že už bych třeba mohl začít nějakou životní partnerku hledat, ale ona nějak nepřišla. Sice jsem se s někým chvíli stýkal, ale když jsem ji vzal na čas ke mně do bytu, měla potřebu začít mi měnit mé zažité tempo a to mi strašně vadilo. Přiznávám, byl jsem kvůli tomu protivný, a ona mě pak brzo opustila. Od té doby žiju sám a tak nějak jsem si na to zvyknul. Ženská mi ani nechybí. Sice bych pořád chtěl tu prsatou dokonalou modelku, ale jsem realista. Chci mít svůj klid a jsem teď v takové fázi, že by mi vadila už i ta modelka.

Absentuje u vás rodina i životní partner. Nepocitujete samotu? Máte někoho, kdo je vám blízky?

Samotu ... no nevím ... to těžko říct. Samozřejmě, občas je mi líto, když se vrátím domů z práce a je prázdný byt. To víte, že by se mi líbilo tam někoho potkat, ale pak si sednu k televizi, udělám si na večeri, na co mám zrovna chuť a nic nedělám. A pak je mi fajn, že jsem sám a nikdo mi neříká: 'Tohle nejez, je to nezdravé, máš vysoký cholesterol' ... atd.

A najednou si řeknu, jaké mám štěstí, že si můžu dělat, co chci a nikdo mi to nevyčítá. No, a když mám chuť, pozvu si kamarády. Většinu mám už od gymnázia. Známe se roky, všichni už jsme plešatí, oni i ženatí, a tak povídáme, popijeme a já se před nima vytahuju, jak se mám dobře, oproti nim, „podpantoflákům“.

Takže, jak vás tak poslouchám, vy jste se svým stavem spokojený. Myslíte, že na vaše rozhodnutí měla vliv i vaše práce, která si vyžadovala spoustu času na služebních cestách? Pozn. Respondent byl v mladším věku velmi pracovně vytížen.

Ne, to si ani nemyslím. Sice jsem byl často pryč, ale na nějakou tu schůzku, nebo něco podobného jsem si čas našel vždycky. Možná, když o tom tak uvažuju, víc než práce, asi jsem měl problém s rodiči. Víte, dlouhou dobu byl můj otec nemocný a musel mít pokoj pouze pro sebe, protože v noci nemohl spát. No a já jsem bydlel v jednom pokoji s matkou. Dokážete si představit, jak by to dopadlo, kdybych si do takového prostředí přivedl ženskou. To by nepřekousla a já jsem se v té době nechtěl stěhovat. Byl jsem často pryč a servis matky mi z mé pohodlnosti vyhovoval. Teď, když už žiju sám a dívám se na to zpětně, divím se, že jsem to vydržel. V té době jsem neměl žádné soukromí. Pokud jsem se s některou ženou stýkal, bylo to vždycky venku, nebo u ní doma. Rodičům jsem ji nepředstavoval.

Podle toho, co mi říkáte, jste se svým stavem spokojený. Myslíte si, že Vaše motivace pro tento životní styl byla dobrovolná a co bylo její hlavní příčinou?

Ano, myslím si, že je tomu tak. Tento způsob života jsem si vybral sám. V určitém věku, bylo to asi okolo čtyřicítky, jsem o tom hodně uvažoval a přemýšlel jsem, jestli mi životní partnerství nechybí a jestli bych s tím neměl něco udělat, ale už jsem si natolik zvyknul na to, jak jsem žil, že jakákoliv změna mi vadila a vyváděla mě z mého zažitého komfortu. A tato nepohoda a stres mě vždycky odradily od partnerství. Jsem už zkrátka „starý mládenec“ a tak to i zůstane.

Co vy a sex? Říkal jste, že jste se se ženami stýkal. O singles se traduje, že díky své svobodě si více a častěji užívají sexu. Souhlasíte s touto obecnou představou?

(Smích) Kdyby to byla pravda, tak by asi všichni chlapi raději byli single. Ne, to nejde tak snadno říct. Je mi skoro padesát a už jsem toho hodně zažil, ale že bych měl pocit, že jsem si nějak výrazně užíval a měnil partnerky jenom proto, že jsem byl svobodný, to si nemyslím. Vždy když jsem tělesně někoho potřeboval, nějaká přítelkyně se našla, ale rozhodně to nebyl

co večer, to jiná. Na tohle jsem byl moc vybíravý a dnes už se to nestydím říct, i ne úplně prototyp svůdce žen.

Žijete v menším městě, které čítá něco okolo sto tisíc obyvatel. Myslíte si, že se nějak liší život „starého mládence“ ve městě a na vesnici? Pociťujete ze strany svého okolí nějakou averzi na váš stav, popřípadě tlak, abyste si přece jenom našel nějakou životní partnerku?

(Delší dobu přemýšlí.) Je možné, že to mají svobodní na vesnicích těžší. Já na sobě jsem ten tlak, hlavně ze strany mé matky, cítil hlavně v mladším věku, okolo třiceti. To jsem si musel vyslechnout mnoho popichování a otázek, kdy už do toho konečně „praštím“. Napřed mi to nevadilo, ale pak mi to bylo nepříjemné. Naštěstí si okolí brzy zvyklo a dnes už nikdo proti mému stavu nic nemá. Naopak, někdy mi ho i závidí.

Myslíte si, že způsob žití *singles* ovlivňuje nějak kvalitu života? Narážím hlavně na ekonomickou stránku. V poslední době se objevují výrobky přímo pro *singles*. Pračky, ledničky, pokrmy pro jednoho atd.

Toho jsem si taky všiml. Díky tomu, že žiju sám, mám víc času na své koníčky a jedním z nich je „výhodné“ nakupování. Abych vám to vysvětlil. Baví mě procházet nabídky obchodních řetězců, které nabízejí zaručeně nejlevnější ceny potravin. Já tady ty obchody projedu a ty suroviny nakoupím a mám dobrý pocit, že jsem ušetřil, i když to není pravda, protože na benzínu projedu mnohem víc, ale nemůžu si pomoci, baví mě to. V obchodech dřív byly zvýhodněné hlavně velké balení potravin. Když jsem je koupil, tak se často zkazily, protože jsem je nestíhal jíst. Teď už mám možnost kupovat menší balení a taky jsem si pořídil menší pračku a myčku na nádobí. Velmi mi to zpříjemnilo život.

Teď jste spokojený, ale co myslíte, že bude, až zestárnete? Nebude vám líto, že budete sám a nikdo se o vás nebude moct postarat?

Jak se mi blíží padesátka, o tomhle víc uvažuji. Ale nebojím se. Už před několika lety jsem se zapsal do pořadníku na domov důchodců. Je to tam pěkné. Bydlení v samostatném bytě, nepřetržitý asistenční dozor, který na požádání přijde a pomůže, všechny služby jsou blízko. Myslím, že můj standart života tam neutrpí. Myslím, že takhle mi to i víc vyhovuje. Vydělal jsem si dostatek peněz, abych si důchod užil v pohodlí a dostatku. A to je pro mě důležitější, než mít rodinu, být nemohoucí a zůstat jim na krku.

2. Respondent č. 2 – *Kateřina M.*, produkční, 38 let

Co Vám řiká termín *singles*? Znáte ho? Ztotožňujete se s jeho obsahem?

Moc dobře ho znám a hrdě se k němu hlásím.

Ale nemáte náhodu doma partnera? Posledně, když jsme spolu hovořily, jste ho zmiňovala ...

Ano, to mám. (smích) Ale to vůbec nemění nic na tom, že se považuji za single. Nikdy neplánuju svatbu a zatím ani děti. Jsem hodně pracovně vytížená a to poslední, co chci, je přijít domů, kde jsou ukřičené děti a chlap, který sedí u televize a ptá se, co bude k večeři.

Ale takhle to přece nemusí být. Přece můžete narazit na muže, který je vnímavý, starostlivý, postará se o rodinu, i vám uvaří večeři.

(Opět smích) To bych ho opravdu ráda potkala. Ale ne, teď vážně. Můj současný partner je úžasný. Milý, vnímavý a starostlivý, přesně jak jste říkala, ale já vím, že i přes to všechno s ním nedokážu žít po celý zbytek života. Potřebuju pro svou existenci neustálou inspiraci. Zatím mě můj partner baví a inspiruje, ale až tuto inspiraci vyčerpám a naše soužití zevšední, bude muset pryč.

To je dost militantní názor. Ví o něm váš partner? Víte, nevím, jestli bych, být mužem, chtěla být vaší partnerkou.

Vím, že to zní hrozně a někoho to může pobuřovat, ale žiju život jednou a nechci ho promrhat v nefunkčním vztahu jenom proto, že se to tak sluší. Jsem upřímná. Můj přítel tohle všechno ví a je s tím smířený. Myslím, že nám to dokonce prospělo, protože se o to víc snaží, aby nám to společně klapalo. Nikdy se nenudím, a pokud ano, zavolám jinému kamarádovi nebo kamarádce a uděláme si vlastní program.

To jsem ráda, že na to narážíte. Co vy a okolí? Podporují Vás ve Vašem způsobu života, nebo pocítujete i negativní postoje?

Jsem hodně extrovertní a mám velkou spoustu přátel. Díky našemu webu (pozn. autorky: www.prijdapotkej.cz) se můžu potkávat se spoustou lidí, co jsou jako já. Mám spoustu zálib a ne všechny se mnou sdílí můj partner. A tak se nevážu na jednoho člověka, ale napíšu svým přátelům. Mám kamaráda na kolo, s jiným chodím do divadla, taky mám přítele, co je zapálený do lyžování a tak spolu každou zimu jezdíme na hory. Můj partner je spíš domácí,

klidný typ, tak jsem ráda, když se po tomhle všem k němu můžu přijít domů schoulit do náruče.

Jak vás tak poslouchám, vedete dost rušný život. Je právě tato svoboda vaší motivací pro život *singles*?

Určitě ano, ale nejenom to. Tak nějak to ve mně bylo už od malička. Má matka mě vychovávala sama. Bydleli jsme v malém bytě v centru Prahy. Ona byla hodně v práci, aby nás uživila, a já jsem měla svobodu. Hodně jsem v té době experimentovala. Nosila džíny a byla rebelka. I když už se teď tak šíleně neoblékám, to rebelství ve mně zůstalo. Matka si prošla dost nepříjemným rozvodem a zařekla se, že už se nikdy nevdá a to jí i vydrželo. Stýkala se s muži, ale nikdy je u nás nenechala ani jednu noc přespat. Bylo to pouze naše území, kam cizí chlap nesměl. Tohle chování mi vážně imponovalo. I dnes, ve svých letech, je to krásná, okouzlující ženská, po které se muži otočí. Studuje univerzitu třetího věku a cestuje. Nevěřím, že by byla takhle aktivní, kdyby se vdala. A tohoto se bojím i já. Že se usadím a přestanu si svůj život užívat. Dostanu se do rutiny a zpohodlním. Toho nechci nikdy dosáhnout.

Dostatečně jste mi osvětlila svůj přístup k ostatním. Máte spoustu přátel a partnera. Co vy a sex? Vztahuje se Vaše svoboda i na tuto oblast?

Budete se asi divit, ale ne. Mám spousty přátel – mužů, ale jsem s nimi pouze platonicky. Můj partner ve mě může mít stoprocentní důvěru. Pokud mám partnera, jsem mu věrná. To je základ toho, že nám to tímto způsobem může fungovat. Pokud bych do toho zatáhla tělesno, zkomplikovalo by se to. Muži mají po sexu potřebu si ženu psychicky přivlastnit. Udělala jsem to v minulosti jen jednou a víckrát už nikdy. Milenec se z milého přítele, se kterým jsem chodila do kina, změnil na žárlivého maniaka. Neustále mi volal a obtěžoval i mého tehdejšího partnera. Tehdy jsem nepřišla jenom o milence, partnera, ale i spoustu nervů.

Nesouhlasíte tedy s všeobecně rozšířeným názorem, že *singles* si více užívají sexu s více různými lidmi.

To zase ne. S tímto názorem souhlasím. Zním spoustu takových lidí, ale jsou to spíš mladší lidé. Okolo třiceti let už je jich méně. Nevím, čím to je. Asi dostaneme rozum a začneme si užívat i něco víc než jenom sex. (smích)

Žijete ve velkém městě. Myslíte si, že to tady máte jednodušší, než *singles*, co žijí na vesnici?

To rozhodně! Mám kamarádku, která pochází z východního Slovenska, z malé vesničky. Kolikrát si stěžovala, že kdykoliv přijede domů za svou rodinou, musí si vyslechnout, jak nemorální život vede, když se ještě ve svých třiceti sedmi letech nevdala. Dokonce jí i sháněli manžela. Jsem ráda, že žiju, kde žiju a má matka mě naprosto chápe a naopak mě v mém rozhodnutí podporuje.

To chápu, ale co děti? Nebudou Vám v životě chybět? Přece jen, je Vám skoro čtyřicet. Biologické hodiny už určitě musely tikat.

(Smích) V jednu dobu docela bouřily, ale ustála jsem to. Děti ve svém životě nevyklučuju, ale pokud nepřijdou, nezhroutím se z toho. Stáje mám ještě čas. Madonna taky rodila až ve čtyřiceti a zvládla to. No, a kdyby to snad nakonec nešlo, můžu uvažovat o adopci. Možností je spousta.

Myslíte si, že byste mohla, stejně jako vaše matka, vychovávat dítě jako samoživitelka? Nechyběl by mu otcovský vzor? Zvláště u mužů, vyrůstajících pouze s matkou, to bývá problém.

Nevidím na tom nic špatného. Já jsem tak vyrostla a zvládla jsem to. Víím, že u kluků to může být jinak, ale kolem mě je spousta mužů a nepochybuju o tom, že s otcem mých dětí bychom nezůstali v kontaktu. Snažila bych se, aby mým dětem nic nechybělo.

Samozřejmě, jste finančně zajištěná a vašim dětem by po této stránce nic nechybělo, ale nemyslíte, že tímto modelem neúplné rodiny vychovááte další potencionální *singles*, kteří nebudou znát standardní formu rodiny a díky tomu se třeba také nikdy neožení?

(Delší dobu přemýšlí) Něco na tom asi bude. Je pravda, že díky tomu, jak jsem byla vychovaná, dívám se na manželství skepticky. Nepovažuji ho za důležité. Ale nebojím se, že by kvůli tomu mělo manželství jako instituce zaniknout. Vždycky se najde spousta lidí, pro které je tento papír důležitý.

Vraťme se k současnosti. Je vám 38 let. Jste svobodná, i když máte partnera, žijete naplno a stýkáte se se spoustou lidí. Co vaše okolí? Dává vám najevo, co si o vašem způsobu života myslí? Setkala jste se s nějakými tlaky, které by se vás snažily manipulovat k manželství a rodině?

Mám spoustu dobrých přátel a ti mě chápou a podporují, ale abych řekla pravdu, okolí mě nepřijímá úplně kladně. Třeba to nemyslí zle, ale je mi nepříjemné to neustálé vyptávání, kdy

se konečně vdám a budu mít děti. Dřív to bylo hodně časté. Ted' už méně, ale o to víc cítím, ty pohledy... Beze slov říkají: 'To je ta stará svobodná sousedka. Nemá děti! Není vdaná!' Vadí mi to. Kdybych byla muž, nikdo by se nad tím nepozastavoval. Podívejte se na George Clooneyho. Je mu padesát, je svobodný, je bez závazků a všichni to na něm obdivují. Kdyby byl žena, nebylo by to tak. Rozčiluje mě, že se říká, jaká jsme svobodná společnost, ale tenhle dvojí metr je tady pořád. Pochybuju, že se to někdy změní.

3. Respondent č. 3 – Přemysl D., manažer 27 let

Co Vám říká termín *singles*? Znáte ho? Ztotožňujete se s jeho obsahem?

Jsme skoro stejně staří. Mohli bychom si tykat? Bylo by to pro mě příjemnější.

Samozřejmě. Ráda. Těší mě. Takže. Co ti říká termín *singles*? Znáš ho? Ztotožňuješ se s jeho obsahem?

Ano, znám ho a taky ho běžně používám. Žiju sám a myslím, že bych mohl být i za *singles* považovaný.

Jsi ještě mladý. Tvoje motivace pro tento způsob života jsou určitě dobrovolné. Myslíš, že budeš, dejme tomu za pět, za deset let, stále ještě *singles*?

Momentálně si užívám, že můžu být sám. Pocházím z rodiny, kde žilo ještě dalších pět sourozenců. Žili jsme na vesnici v malém domě. Bylo to tam dost stísněné. Tak jsem rád, že jsem si dokázal sehnat práci, vydělat dostatek peněz a osamostatnit se. V nejbližší době rozhodně neplánuju tohle to měnit, ale do budoucna neplánuju zůstat sám. Až přijde někdo, kdo mě doslova dostane na kolena. Bude splňovat všechny mé představy o partnerce, rozhodně se nebudu bránit navázat dlouhodobý vztah. Nevím, jestli bych to hnal až ke svatbě, ale ani to v budoucnu nevyklučuju.

To je zajímavé. Víš, že takto reagovala spousta single jedinců, se kterými jsem mluvila? Užívají si svoji svobodu, ale nevyklučují vztah, pokud narazí na někoho, kdo splní jejich vysoké požadavky na partnera.

Jo to chápu. Já sám jsem už několik holek měl, ale vždycky se našlo něco, kvůli čemu to krachlo. Jedna byla vážně hezká a milá. To bylo ještě, když jsem bydlel doma na venkově. Opravdu jsem ji měl rád a ona mě, ale nevyšlo to. Já jsem chtěl studovat a odstěhovat se do

města. Chtěl jsem, a stále chci být, bohatý. Proto udělám cokoliv. Ona chtěla zůstat doma. Nemohlo to vyjít.

Žiješ v zahraničí. Myslíš si, že jsou tam *singles* jiní než u nás?

Nevím, jak jinde, ale co se týká Prahy, myslím, že tam je to hodně podobné s Anglií. Lidi si užívají, stýkají se se spoustou lidí, nevážou se. Holky jsou tady sebevědomější. Nestydí se, jít si za tím co chtějí. Ale tady nejde jenom o *singles*. Je to všeobecně všude. Češi jsou ještě takoví nemasní neslaní. Stydí se si naplno říct, co chtějí. To je asi pozůstatek bývalého režimu. Tady (pozn. autorky: v Anglii) nikdo neřeší, jestli jsi svobodný, gay, lesba, je jim to jedno. Neodsuzují tě. V Česku a hlavně u nás doma, to mám na talíři pořád. Jsem rád, že jsem odešel pryč. Nebavilo mě pořád poslouchat, že se mám oženit a dát jim vnoučata. Jsem ještě mladý. Chci toho v životě spoustu dokázat.

Mluvil jsi o dětech. Plánuješ je někdy v budoucnu?

Rozhodně ano. Ale ne dřív než si najdu partnerku, která mi za to bude stát a než budu natolik bohatý, abych svým dětem mohl dát všechno, co budou potřebovat. Do té doby určitě nic neplánuju. Je mi dvacet sedm. Ještě mám spoustu let čas. Muži přece můžou kdykoliv. (smích)

Hodně pracuješ. Naprosto ti to schvaluju, ale nemáš někdy pocit, že ti to brání žít tvůj život a užívat si ho?

Ale já si ho užívám! A to právě díky mé práci. Dělán to, co mě baví. Pracuju s lidma a navazuju spoustu přátelství. To, co vydělám, si pak i užiju. Zajedu si do ciziny, koupím si luxusní oblečení a právě nedávno jsem si koupil byt. Na to jsem obzvlášť hrdý. Bydlení je tady v Anglii příšerně drahé. Budu to splácet hodně dlouho, ale rozhodně to za to stojí!

Jak to tak povídáš, až ti závidím. Co ty a ženy? Máš teď nějakou? A co sex?

Mám spousty žen. (smích) Stýkám se se spoustou přátel. Některé z nich jsou „kamarádky s výhodami“, jestli mi rozumíš. A takhle mi to vyhovuje. Jim se líbí, když je vezmu na dobré jídlo, na dovolenou. Já jsem rád, když na mě netlačí a nemají potřebu plánovat budoucnost. Sex mám hodně rád a rád experimentuju. Líbí se mi hodně mladé holky, ale nemysli si, že bych snad chtěl přestupovat zákon. Samozřejmě přiměřeně. Všechno přiměřeně. A tyhle holky jsou paf z toho, že jim sem tam něco koupím. Mě to dělá dobře, jim to dělá dobře.

Takže jsi s životním stylem *singles* spokojený. A co si myslíš o tom, že se *singles* často cítí osamocení?

Já to nepociťuju. Jsem buď v práci, nebo si užívám. Někdy jsem rád, když můžu být chvíli sám, ale to vlastně skoro nikdy nebývám. Jsem ještě mladý. Kdyby mi bylo třeba šedesát a neměl bych co na práci, mohl bych se cítit osamocený, ale na to zatím myslet nechci.

Tím jsi mě přivedl na další otázku. Nebojíš se, že by sis na tento způsob života mohl zvyknout natolik, že nebudeš schopný se od něho odpoutat, navázat vztah a nakonec zůstaneš na stáří sám?

To se může stát, ale moc si to nepřipouštím. Jsem spokojený s tím, jak žiju a naprosto chápu, že to může být do budoucna problém, ale jsem optimista. Pokud přijde taková ženská, kvůli které budu chtít tohle všechno hodit za hlavu, bude to opravdu láska na celý život.